

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Abbie Greaves
THE ENDS OF THE EARTH

Copyright © Abbie Greaves 2021

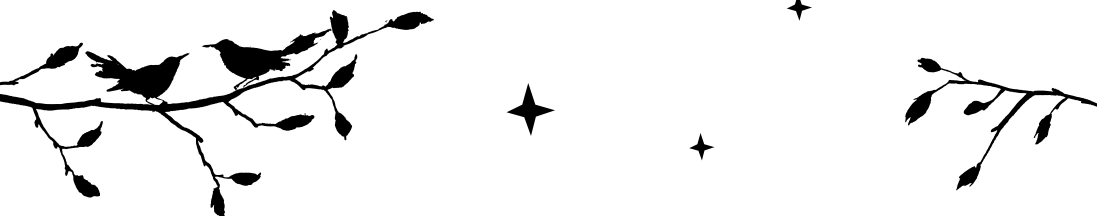
Translation Copyright © 2021 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04017-3

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

✦ *Abi Givirs*

Do kraja
sveta

Preveo Aljoša Molnar

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2021.

*Za mamu i tatu, čije je strpljenje prema
meni inspirativno, u najmanju ruku.*

2018.

Meri O’Konor postala je deo stalne postavke na stanici Brodvej u Ilingu. Kao i mnoge druge stvari ostavljene pored puta, zanemarena je i potcenjena. Međutim, tu prestaje sva sličnost s njima, jer kod Meri nema ničeg neuglednog – upravo suprotno.

Kosa joj je uredno učvršćena u malo klupko na potiljku, a tamne vlasi sijaju joj kao konjska griva. Meri godinama nije skraćivala kosu, što smatra zadovoljstvom koje ne zaslužuje, ali svejedno, odlični geni drže joj kosu u zaista vrhunskom stanju. To su isti oni geni koji su joj dali i simetrične crte lica, visoke jagodice i ravan, orlovski nos. Bez imalo šminke, oči joj izgledaju veoma krupno. Kao da nešto traži, pomislio bi neko pronicljiviji. Ili to, ili su uplašene.

Svake večeri Meri žustrim korakom dolazi na ovo mesto pravo s posla, pošto napuni police u supermarketu, koji se nalazi malo dalje niz ulicu. Nema vremena da ode do kuće i presvuče se, jer se njena smena završava u pet i trideset i mora žurno da stigne na stanicu da ne propusti ni minut ljudskog saobraćaja. Umesto toga, zakopčava džemper preko markirane žute majice s kragnicom koju joj je obezbedio poslodavac. Možda ne izgleda moderno, ali Merina lepota i više je nego dovoljna da zakloni čak i najgnusniji modni zločin.

Kada Meri stigne do stanice, telo joj se prebacuje na automatsko upravljanje. Pronalazi svoje mesto ispod betonskog trema na ulazu, nekoliko metara ispred ograde šaltera i levo od kioska gde se prodaje razblažena kafa. A onda, zadovoljna mestom na kome stoji, poseže za znakom. Stalno ga nosi sa sobom, stoji u zadnjem džepu ranca za planinarenje i presavijen je po sredini, zbog čega je na tom mestu sve slabiji kako vreme prolazi. *Nije jedino što propada*, razmišlja i pući usne dok je oštar bol probada ispod leve lopatice. Kad samo pomisli da je prošle nedelje napunila četrdeset. Emocionalna vrteška poslednjih nekoliko godina čini da se Meri oseća najmanje dvadeset godina starije.

Visoka je, skoro metar i osamdeset, tako da provodi neki sekund nameštajući znak da po njenoj proceni bude u prosečnoj visini očiju. Zatim razdvaja dve stranice kartona i otkriva poruku čitavom svetu. Pomeriće prste kada počnu da joj se grče, ali uvek pazeći da ne prekrije ni centimetar rečenice: DOĐI KUĆI, DŽIME. Svaka reč je bitna i svaki slog urezan joj je u srce.

„Džim?“, pita putnike koji prolaze pored nje, glave pognute nad telefon ili neke od besplatnih lokalnih novina koje na kraju završe na gomili pored njenih nogu. U poslednjih godinu-dve došlo je do uznemirujućeg porasta broja ljudi koji su počeli da joj odgovaraju, iako, zapravo, govore u te slušalice, male i skoro nevidljive apostrofe u ušima. To je prilično uznemirujuće. Ipak, gledaju *nju*, kao da je ona izgubila dodir s realnošću, a ne oni sami.

Kada je gužva, jedno ili možda dvoje ljudi zastane da je pita za nju ili Džima. Prva osoba uglavnom bi bio neki zabrinuti dobročinitelj, neko ko pretpostavlja da su je pogodila teška vremena (ili ju je pogodilo nešto u glavu), pa joj je potreban sekund-dva razgovora s nekim. I pored uredne spoljašnjosti, svakog meseca bude nekoliko ljudi koji pokušaju da joj čušnu i nešto novca u ruku. Ali kako da im objasni da nije toliko bez kuće koliko bez osobe koja bi trebalo da predstavlja njen dom? Uvek pođu dalje pre nego što Meri uspe da pronađe reči.

Zimi završava kada joj šake toliko utrnu da znak počinje da joj ispada – posle otprilike dva sata u tankim vunanim rukavicama. Zbog ovoga je

Do kraja sveta

uvek uhvati novi nalet krivice. Odlazi li prerano? Šta ako se Džim pojavi baš kada ona već gura ključ u bravu stana? Posle skoro sedam godina ovakve rutine, šest punih zima, proleća, leta i jeseni, pomirila se s dosadnim osećajem nemara koji sledi posle svakog pokušaja vraćanja na staro.

Ali sada, početkom avgusta, može da ostane čak do deset uveče. To joj pruža dodatni sat, ako je sudeći po srebrnom časovniku s tankim kaišem, dragoj uspomeni od njega. Meri će izdržati bol u stopalima, ramenima i srcu, pošto ionako nema kuda da ide i nema želju da se suoči s praznim stanom, mirnim poput mauzoleja, u kome vlada tišina koja guši.

Izdržaće taj sat, ali i posle toga zna da će poželeti da zauvek ostane ispred stanice. Ostaće dok kolena ne počnu da joj klecaju i nožni zglobovi popuštaju. Neće se pomeriti, neće posustati, neće odustati od ovoga. Neće posustati. Ne. Čekaće i čekaće, a onda će još malo čekati. Na kraju krajeva, zar nije upravo to obećala Džimu?

Do kraja sveta, ili Ilinga. Zauvek.

Poglavlje 1

2018.

U deset sati Meri pomera glavu prvo na jednu stranu, a onda i na drugu. Čuje se pucketanje, posle čega sledi tiho krckanje, poput listova pod stopalima. Ko god je rekao da je stajanje ključ dobrog zdravlja, nije proveo više od dvanaest sati dnevno na nogama. Meri savija znak i vraća ga u ruksak, osvrćući se poslednji put. Iako je dosad već trebalo da se navikla na razočaranja, prizor staničnog hola bez lica koje jedino želi da vidi, prosto kao da je ujeda.

Pošto je utorak, Meri nema vremena da svrati kući pre noćne smene na vrućoj liniji za pomoć *Najtlajn*, koja traje od jedanaest do tri, u lokalnom kriznom centru za pomoć. Svakog utorka uveče radi u istom terminu, a uzela bi ih i više da nije Teda, direktora i rukovodioca smenama, koji joj je to zabranio, strahujući da će se Meri preopteretiti. U stvarnosti, toliko je iscrpljena – emotivno, fizički – da je zaboravila kako izgleda osećati se drugačije. Nada se da će je petnaestominutna šetnja od stanice do Osnovne škole *Sent Ketrin*, sedišta dobrotvorne organizacije, dovoljno oraspoložiti da noćas zvuči pribrano preko telefona.

Kada je Meri počela da radi u *Najtlajnu*, prošlo je tri meseca od onoga što se dogodilo sa Džimom, i mada je već navikla na bdenja na stanici, to joj nije bilo dovoljno. Gubitak joj je ostavio prazninu u životu, duboki krater koji je čitavu mogao da je proguta. Iako se činilo da on nikada

neće biti ispunjen, Meri je znala da mora makar da *pokuša* i zakači se za kakvu-takvu nit budućnosti koja joj je ostala.

Tako je Meri, kada se na oglasnoj tabli u mesnoj zajednici pojavio oglas za volontere, nekoliko dana pošto je počela da radi u *Superšopu*, instinktivno strgnula čitav letak. Strpala ga je u džep pantalona. Dan-dva to je bilo sve što je uradila. Svaki put kada bi pomislila ili kliknula da pošalje imejl, jedna od maminih omiljenih izreka pojavila bi joj se u glavi, u lutkarskom stilu: *Ne možeš pomoći nikome dok ne pomogneš sebi.*

U ovoj izreci bilo je logike, kao i u većini, ali, ako bi pomoć nudili samo ljudi kojima ona nije potrebna, onda sigurno niko ne bi radio u dobrotvornim organizacijama, zar ne? Osim toga, Meri se uklapala u većinu volonterskih kriterijuma – bila je posvećena, pouzdana i dobar slušalac. Imala je mali znak pitanja nad sposobnošću da ostane „pouzdana u kriznim situacijama“, ali Meri je rekla sebi da će joj *Najtlajm* pružiti dobre mogućnosti da nešto nauči.

Nikad nije bila toliko zatrpavana informacijama kao za vreme onih nekoliko pripremnih časova. Ted je počeo da joj skreće pažnju na najvažnije stranice u povelikom priručniku, ali se vrlo brzo okanio toga; možda je osetio da je Meri dovoljno savesna i da će ga svakako pročitati od korice do korice. Sve to čitanje, a Meri je zapamtila samo jednu frazu, ispisanu na fascikli kao organizacioni moto: *Prostor za priču.*

To ju je nateralo da pomisli na Džima, što samo po sebi nije bilo ništa novo, ali ovo joj je promenilo mišljenje. Previše vremena provodila je oživljavajući sve njihove razgovore kojih je mogla da se seti. Međutim, sada je shvatila da čak i sa savršenim sećanjem, nizovi reči prosto ne mogu da ispričaju čitavu priču. Meri je sebi obećala da će pozivaocima *Najtlajna* dati najveći mogući prostor.

Iako je njeno samopoštovanje naizgled pretilo da će se srušiti poslednjih godina, zna da je dobar volonter. I uprkos iznurujućoj prirodnoj ulozi, došla je do shvatanja da joj je ovih dana prijatnije u *Najtlajnu* nego skoro bilo gde u svetu koji je okružuje. Tu je osećaj svrhe, koji je vraća na zemlju posle emocionalne vrteške koju svakodnevno proživljava na

bdenjima. Tu su i utešni zidovi učionica, a tu je i društvo drugih volontera, s kojima se zaista veoma zbližila.

Od svih njih Meri najduže poznaje Teda, iako se on i ne može računati striktno kao volonter. Ne otkako mu je pre dve godine umrla supruga i kada je odlučio da se više ne javlja na telefone dok tuguje za njom. Trenutno je u svojstvu „upravnika“ – smena, opreme i onih dosadnih svakodnevnih sitnica. Njih dvoje uglavnom su se mimoilazili kao brodovi u noći, sve do prošle godine, kada mu je najmlađi sin otišao na univerzitet i kada se poverio Meri da se ne oseća baš najsjajnije.

Dakle, dvoje nas je, pomislila je Meri pre nego što se naterala da ga pita želi li ponekad s njom u šetnju. Sada su šetnje nedeljom posle podne postale neka vrsta zajedničke navike. Pre nekoliko nedelja zajedno su skoknuli do Kjua da „proslave“ Tedov pedeseti rođendan – ako se dva suva kolača u kafiću mogu tako nazvati.

„Bro večer“, javlja se Meri, ulazeći u učionicu.

Ted joj je okrenut leđima. Na sebi ima uobičajenu majicu s kragnicom i platnene pantalone i stoji ispod zidne lampe, dok mu obrijana glava blešti poput sijalice. Meri vidi da je usred punjenja čajnika, ali on, izgleda, neće da ga sluša. Bubanj od nerđajućeg čelika klata se na ivici stola.

„Meri!“

Radostan što je vidi, Ted pušta dršku koja obuhvata metal i čajnik uz tresak pada na pod. Oboje se trzaju.

„Prokletinja jedna“, kaže dok se okrugli predmet kotrlja pod sto. Meri je uvek iznenađena time kako njegov neutralni ton zvuči njenim severnoirskim ušima. Ni trunke akcenta, iako ga krasi izgled arogantnog tipa londonskog Ist Enda.

„Jesi li dobro putovao?“, pita Meri.

Ted klima glavom i Meri primećuje koliko je pocrneo. Uvek je donekle preplanuo – što je jedna od odlika vrtlara, pretpostavlja – ali sada ima bronzanu boju, posle dvoiponedeljne posete ostarelim roditeljima u Dorsetu. Izgubio je deset godina zbog toga. „Jesam, hvala. Mada, teško mi je da ih gledam kako su sve slabiji.“

Meri pokušava da ne misli na svoju mamu i kako joj je trenutno, nož-nih zglobova otečenih poput teniskih loptica, u onim kućnim zepama. Savesna kći, podseća se, trebalo bi da joj pomaže da ih uveče izuje, a ne da pozira ispred železničke stanice oko osamsto kilometara daleko. Odbacuje ovu misao od sebe.

„Trebalo bi da krenem.“ Tedov glas preseca Merino sanjarenje. Verovatno je ćutala duže nego što je mislila, jer kada se ponovo usredsredila na prostoriju, vidi da se Ted koleba, nesiguran da li da je zagrlji pri odlasku. Meri mu umesto toga upućuje najubedljiviji osmeh koji uspeva da iscedi.

Kada ode, ona seda na svoje mesto, umotava telefonski gajtan oko kažiprsta, čekajući dolazak još dvoje redovnih volontera u *Najtlajnu*.

Ne prolazi mnogo kada kroz prozor primećuje Kita i Oliv kako prelaze put. Kit – star dvadesetak godina, s beskrajnom energijom školarca – prava je anegdota od čoveka. Plavkasta kosa stalno mu pada preko očiju i Meri zna da Oliv, penzionisana hiropraktičarka, ne može da mu ne ponudi gumicu za kosu. Kita krasi isklesana lepota glavne zvezde muškog pop benda koja, zbog nehajnog odnosa prema određenim detaljima sopstvene pojave, većito izgleda kao da se upravo vratila s nekog muzičkog festivala. A tek kada se seti da danju radi u jednoj investicionoj banci.

„Meni se čini da je to malo nategnuto...“, kaže Oliv dok su ulazili.

Okreće se i maše Meri pre nego što ode prema učiteljskoj fotelji s točkicama. Otkopčava sandale i izvlači stopala iz njih. Oliv je stara Tedova prijateljica i u *Najtlajnu* je otkako je on započeo rad. Ne bi bilo sasvim lako objasniti zašto ovo mesto doživljava kao sopstvenu dnevnu sobu.

„Kako si, *amigo*?“

Poslednje što su volonteri čuli o Kitu jeste da je počeo da pomoću programa uči španski jezik. Kako se činilo, izgleda da ovo nikada neće prestati da slušaju.

Sledi tišina sve dok Meri nije shvatila da se njoj obraća. „Ja?“

„Šta ima novo?“ nastavlja Kit.

„Ništa naročito.“ *Ništa uopšte*, bilo bi podesnije reći. Međutim, kako objasniti Kitu da njen život nikada ne skreće s kursa smena u supermarketu, staničnih bdenja i dve večeri nedeljno u dobrovoljnom radu ovde,

u *Najtlajnu*? Može samo da sanja o napornom, okrutnom postojanju u poslovnom središtu u kome on obitava svakog dana. Poslednje što joj je potrebno jeste njegovo sažaljenje.

„Ima li ikakvog letnjeg odmora na vidiku?“

Pre nego što Meri stigne da mu s mukom odgovori, telefon najbliži Oliv počinje da zvrnda.

„Smestite se!“ Oliv naređuje Kitu. „Počinjemo.“

Odjednom, prostorija zapada u muk dok njih troje počinju naizmenično da se javljaju. Merin prvi razgovor je dug, više od dva sata. Reč je o mladom čoveku koga je supruga ostavila i odvela blizance sa sobom. Zaista nikada nije lako slušati kako neko nije siguran u čemu je smisao jutarnjeg ustajanja i nema sumnje da Meri ima daleko više saosećanja za ovakva osećanja. Nije da ikome to sme da otkrije. Volonteri su anonimni i ne smeju da odaju ni najmanji detalj iz svog privatnog života. Utešno je, shvata ona, predstavljati se svima kao potpuna praznina. To joj je mnogo prirodnije nego što smatra da je zdravo.

Meri ima nekoliko trenutaka za sebe kada spusti slušalicu. Počinje da jede *tviks* koji joj je Ted ostavio i priprema novu šolju čaja. Kada se bude osvrnula, začudiće se što se najneobičniji događaji uvek poklope s najobičnijim trenucima. Zasad guta zalogaj *tviksa*, a onda podiže slušalicu.

„Dobro večer, dobili ste *Najtlajn*. Pre nego što počnete, mor...“

„Halo?“ Muški glas s druge strane je isprekidan, kao da neko pomera šaku ispred slušalice.

„Halo, dobro večer, ovde *Najtlajn*. Moram prvo da vam postavim nekoliko pit...“

„Želeo sam da ti kažem da mi nedostaješ.“

Isprva Meri ne veruje sopstvenim ušima. Dovoljno dugo je tu i misli da ne postoji nešto što nije čula.

„Jesi li još na vezi?“, pita je glas. Zvuk je prigušen, ali između reči jasno se čuje otezanje.

„Jesam, jesam...“ Meri spušta slobodnu ruku na sto, ali vidi da se ona tresu i pored potpune ukočenosti u predelu bicepsa. U sekundi pokušava da se usredsredi na sadašnji trenutak, ali uzalud; već se strmoglavu

sunovratila mnogo godina unatrag, u trenutak kada su se upoznali. Ovo ne može biti, zar ne?

„Jesi li čula šta sam rekao?“ Čovekove reči kao da su se slagale jedne preko drugih, što je, bez sumnje, bilo posledica pola flaše viskija, ako ne i više. Puls joj grmi.

„Da. Jesam, hvala ti. Nedostajala, ovaj... nedostajala sam ti.“ Poslednje reči jedva izlaze iz nje. Ono što je počelo kao tračak nade u Merinoj kičmi, pretvorilo se u bujicu koja je preplavila svaku ćeliju i nerv u njenom telu.

„Nedostajala si mi.“

Meri trepće, gledajući preko levog ramena, da proveriti da li je Oliv ili Kit prislušuju. Odjednom se oseća zaštitnički kao razjarena tigrice, i ranjivo poput plena na nekoliko centimetara od njenih kandži.

„Ovo mi je bio jedan od najgorih dana u poslednjih nekoliko godina. Osećao sam se tako usamljeno, kao da ne postoji niko ko bi me saslušao. Teško je pronaći volju za životom kad nemaš kome da se obratiš. Osim tebi. Ti si uvek bila tu za mene. Nikad nisi odustala od mene. Ti si moje...“ Linija krči. Meri nije čula njegovu poslednju reč, ali zato podražava usnama reč koja je sigurno usledila.

Utočište.

Stavlja šaku na čelo, lepljivo je, od one vrste vlažne topline koja se pojavljuje pre nego što telo zahvati virus. Još jedno krčanje pokreće njen grozničavi um na rad.

„Gde si?“, uspeva da izgovori Meri. Potreban joj je odgovor. Čak i ako ne sazna lokaciju ili koordinate, ili bilo šta što bi pomoglo da se one pronađu, jedna reč bila bi dovoljna. Jedna reč, samo to joj je potrebno. *U redu*, jer ako zove, posle toliko vremena, za to sigurno postoji razlog. O, bože, šta ako je u opasnosti, ili je bolestan, ili...

„Ne mogu to da ti kažem. Ne sada. Želeo sam da me čuješ, Meri.“

Njoj zastaje dah.

„Ti znaš kako se zovem“, šapuće, više sebi nego nekome drugom.

„Šta?“ Evo ga opet: krčanje s druge strane linije koje remeti njegov glas zvukom radija koji nije namešten na pravu stanicu.

Do kraja sveta

„Jesi li tu? Halo?“ Meri će se pobrinuti da se bar njen glas probije kroz liniju. Ugušiće njenu slabost snagom čistog očajja. „Halo?“ Hvata je onaj užasni osećaj da je izgovorila nešto pogrešno. Ne može sada da ga izgubi, ne sada. „Halo?“

Pre nego što dobije šansu da kaže još nešto, veza se prekida.

Meri posrće dok ide prema vratima. Jedva može da vidi, a kamoli da gleda kuda ide, jer joj je um kompozicija vagona najgorih mogućih situacija. Sedam godina ničega saželo se u minut. Zašto? Zašto sada? Naslanja se upaljenim čelom na stakleno okno, dok joj se ručka zariva u slabine. Šta sve ovo znači?

U odrazu zuri duboko u svoje zenice, kao da tamo ima nečega što će je učvrstiti.

Ali vidi samo Džima, one prve zajedničke noći: glasa poput šljunka i lica koje liči na dom.

Poglavlje 2

2005.

Meri se tačno seća mesta na kome je stajala i trenutka kada je prvi put ugledala Džejmsa. Ne zbog sudbine ili cilja Kupidonove strelice, ili neke druge besmislice za koju nije imala dovoljno pribranosti ili vremena. Ne, seća ga se jer je to bilo mesto na kome je sekund ranije prosula pola činije piletine u crnom vinu na svoju najbolju belu košulju.

Trenutak nije mogao biti gori. Ostalo je manje od pola sata do trenutka kada će mlada i mladoženja stići na svadbu, a platili su više nego dovoljno da njihova glavna konobarica ne bude ukrašena svadbenom večerom. Osim toga, sos je bio vreo. Bilo je dovoljno loše raditi u julu u punoj uniformi, bez opekotina od njega u čitavoj jednačini.

Meri je sklonila pamučnu tkaninu s grudnjaka da rashladi kožu, svesna da je polovina njenih grudi sada potpuno izložena – imala je na sebi jedan od onih apsurdno plitkih grudnjaka, onaj koji je kupila na Mojrin nagovor. Podigla je pogled da proveri ima li nekoga u blizini.

„Jeste li dobro?“, obratio joj se neki čovek s dovratka.

Ko je ovaj, za ime sveta? Nije jedan od poslužitelja. Meri bi svakako primetila da je jedan od njih izgledao kao maneken. Da nije jedan od svatova? Nije – došao je prerano i nije obučen za priliku, nosi samo obične pantalone i jednu od onih košulja koje su namerno napravljene

bez kragne. Ko bi rekao da visoka muška moda može da stigne do Hotela *Stormont* u Belfastu? Meri, svakako, ne.

Začuo se neprijatan zvuk šljapkanja kada je paradajz koji se kratko zadržao na njenoj levoj dojci pao na tepih.

Čovek se ipak nije nasmejao, već je samo pomerio jezik u ugao usana. Imao je onu kratku strnjiku koju je Meri čula da devojke na recepciji šapatom zovu „dizajnerska“, pošto se imućnije neženje prijave za sobu. Nikad joj to nije bilo naročito privlačno, sve do sada.

„Mogu li da vam pomognem?“, pitala je. Osećala je stid, da, ali ogorčenost koju je osetila zasenilo je snažno interesovanje za stranca koji je išao ka njoj. Nijednom nije prekinuo kontakt pogledom.

„Meni?“

„Da, vama. Ko bi drugi samo gledao bez ijedne reči?“

Ponovo se osmehnuo, šire, ovog puta uz sigurnost koja je jasno govorila da je imao gomilu žena čiji su grudnjaci bili sasvim mokri.

„Nisam mislila da bi zaista trebalo da mi pomažete.“ Meri je odjednom shvatila da je prešla granicu – na kraju krajeva, ko je ona da traži od gosta da čisti za njom? „Ionako sam sama kriva.“

„Pa, poranio sam.“

Gost iz Engleske.

„Na venčanje?“, Meri je klimnula glavom prema rasporedu sedenja, postavljenom na stalku u uglu ogromne sale.

„Kamo sreće! Ovde sam zbog konferencije. Hirurzi? ORL specijalisti.“

Stvarno? Izgledao je nešto starije od Meri, koja je, sa svojih dvadeset sedam, smatrala da ima više nego dovoljno životnog iskustva da proceni koliko je muškarac star. Negde je u srednjim tridesetim, jedva? To bi moglo da objasni samouverenost. Možda čak i taj znalčki pogled, bore u uglovima očiju. I dalje je zurio netremice, izglednelog pogleda. Bio je skoro divalj.

„Bojim se da ne znam ništa o tome...“ Meri je odlutala. Mozak je prestao da joj radi. „Mogli biste da se raspitate... na recepciji.“

„Ali meni se sviđa ovo što ovde vidim.“

Šta je on to rekao? Meri se nadala da nije počela da uobražava usred sve ove manije koja ju je spopala.

Čovek je napravio nekoliko koraka, zastavši ispred zaboravljenog pilećeg bataka, nekoliko metara od Meri. Prošlo je dosta vremena otkako se gledala oči u oči s muškarcem; većina lokalnih muškaraca iz Belfasta dopirala joj je samo do ramena ili negde blizu. Procenjivala je da ovaj Englez ima dobrih sedam-osam centimetara više od nje: savršeno da mu zakopča gornje dugme, samo kad bi ga imao.

„Jeste li sigurni da vam nije potrebna pomoć?“

Meri je dozvolila sebi da ga još sekund ili dva gleda pravo u oči – duboke zdence svetle i tople braon boje, koji su je podsetili na lizanje noža za razmazivanje čokolade. Bilo je nečeg vragolastog u crtama njegovog lica. Imao je ožiljak koji mu je presecao levu obrvu. Očajnički je želela da sazna kako ga je zaradio.

Ruke su joj drhtale dok su držale rukavice za rernu. „Ne, baš sam dobro. Ali svejedno, hvala vam što ste se ponudili.“

„Džejms. Zovem se Džejms.“

„Da, pa, hvala ti, Džejmse.“

„Idem ja, onda.“

Zašto li je to rekla, za ime božje? Meri nije želela da ovo bude poslednji put da ga vidi. Nikako. Ali šta je alternativa? Morala je da se pripremi za slavlje i morala je da presvuče košulju.

Spremio se da krene. Međutim, umesto da ode, uzeo je zaboravljeni pileći batak. Zagrizao je meso uz svu slast izgladnelog psa, izgubljenog nedelju dana u divljini.

„Predivno.“

Meri se toliko šokirala da se, dok je išao prema vratima, nije pomerila ni za centimetar. Bila je toliko šokirana da mu je, kada se načas okrenuo i provukao glavu da je pita za ime, pošto je zašao za ugao, odmah odgovorila.

Venčanje je za Meri prošlo kao u magnovenju. Toliko ih je obavila sada da joj se to često događalo. Međutim, to popodne bilo je drugačije: